

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPRA
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL. ŠT. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15.393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, % LETA 40, % LE
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L. FRAN
CUI 60 F. AMERIKI 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1932

Štev. 41



Premalo prostora za nove ljudi?

**Zemlja bi lahko prehranila trikrat toliko ljudi kakor jih danes na njej
prebiva — Najmanj otrok nima več Francija nego Nemčija**

Pred meseci smo brali nekaj nezasiškanega: ameriške žene so sklenile na nekem kongresu, da leto dni ne bodo imele otrok! Preden so rodile ta sklep, je bilo mnogo govorenja in dokazovanja, kako hude so dan današnji socijalne in sploh gospodarske razmere in da bi bilo treba našim otrokom prihraniti vso to bedo, ki jo moramo mi prenašati. Naj bo tako ali tako: ta sklep je brez dvoma žalosten in hkrati pretresljiv dokument propadanja moderne človeštva. Zakaj žene so se z njim — vsaj z besedami; ali ga bodo držale, je druga stvar — začasno odrekle svoji najlepši in največji življenski nalogi: roditi otrok in izgradnji in razvijanju podobe sveta v mladem življenju. Usodnejšega sklepa, neprirodnejše žrtve svet pač še ni videl.

Pa vendar so te ameriške žene izpovedale samo to, kar dokazuje razvoj kulturnih narodov poslednja desetletja dan za dnem: padanje porodov. A število porodov je izraz življenske sile naroda. Zaton slehernega kulturnega naroda je v ozki zvezi s padcem porodov.

Pa pogledjmo, kako stoji z otroki v posameznih deželah!

Vzhod je dvakrat tako plodovit kakor zapad

Če zanemarimo necivilizirane rodove, ki jim statistika še ni mogla prav do živega, moramo postaviti glede števila otrok na prvo mesto Japonsko. Japonska rodilja imata povprečno štiri otroke: taka je bila slika v začetku stoletja, tako je ostalo še danes. Prav malo za Japonec pridejo Indijci: tudi pri njih je povprečnik štiri.

A že na prvi etapi proti zahodu opazimo padec: v Rusiji, pred vojno najplodnejši deželi (5,4 otroka povprečno v zakonu), imajo rodilne povprečno samo po tri žive potomce. Po vojni sta Ruse prehiteli že Irska in Italija (3,2), čeprav sta tudi ti dve deželi nazadovali: leta 1900 sta imeli povprečnik 4,5 do 5,2. Na Angleškem je že dolgo tega, kar so sprejeli načelo, da je treba porode omejiti. Pod konec

prošlega stoletja je štel angleški zakon povprečno 3,7 otroka — danes komaj še dva in pol. Tudi znameniti francoski sistem dveh otrok je star že nad 30 let: v začetku stoletja je imela francoska družina 2,9 otroka, torej za tisto dobo najnižji povprečnik, danes pa je še manjši: 2,2.

Še mnogo hujše je padanje porodov v Ameriki, deželi, ki je izrekla kraljico o »stoletju otroka«. Ameriška zakonca sta imela okoli l. 1900 povprek 4,5 otroka, danes pa le še 2,1, torej manj ko polovico tedanjega števila. Tako je Amerika prišla na zadnje mesto pred Nemčijo, ki je

danes zadnja med kulturnimi državami. Še pred 30 leti je štela nemška rodbina 4,4 otroka, danes jih ima samo 1,9, in je padla celo pod toli zaničevani francoski povprečnik. Danes umre vsak tretji Nemec neporočen, in če pojde z nemškimi porodi še nekaj časa tako rakovo pot, bo štela Nemčija, kakor so statistiki izračunali, čez 45 let 20 milijonov manj prebivalstva kakor danes.

Zakaj porodi padajo?

Kateri so vzroki tega žalostnega propadanja narodov? Saj ne smemo prezreti, da je hkrati s padanjem

porodov popustila tudi umrljivost dojenčkov in nedoraslih otrok; za sluga za to gre moderni socijalni higijeni. Čim manjša pa je umrljivost, tem manj je treba porodov, da rodilja odgojita zaželeno število otrok. Zato je dejanski padec porodov še dosti večji, kakor ga kažejo suhe številke.

Kateri so vzroki tega padanja, smo vprašali. Prvi bo gotovo v razmerju današnjega človeka do otroka. Čim kulturejši je človek, tem večja je njegova želja, da zagotovi sebi in otroku lepo življenje: »Mojemu otroku naj se bolje godi kakor meni.« Nam pa gre v sedanjih hudih časih vse prej kakor dobro. Ali naj izpostavimo ljubljeno dečo morda še hujšim preizkušnjam? Križ je s stanovanji, križ s službami — ne, v takih razmerah si ne moremo privoščiti otrok.

Tako argumentacijo slišite danes vsak dan.

Pa vendar ni docela utemeljena. Kako bi si drugače razlagali, da tudi v deželah, kjer še do nedavnega niso poznali ne bede ne krize — v Švici in Ameriki na primer — porodi rapidno padajo?

Da, tole bo tehtnejše: danes je malone štirikrat toliko žensk v službah kakor pred 50 leti. Nekatere zato, ker jim mož »premalo« zasuži, večina njih pa hočeš nočeš morajo v službo, ker nimajo moža. In potem: današnji ljudje, pred vsem moški, nimajo več poguma za zakon. Zakaj? Problem je preobširen, da bi ga na tem mestu mogli obdelati. Najbrž bo s tem v zvezi prenapljeni razvoj kulturnega človeštva, ki se je ne glede na gospodarsko stisko preorientiralo v drugo smer, proč od narave in s tem tudi proč od naravnega življenja, proč od zakona in zakonske sreče, proč od otrok!



Kaj res ni več zame prostora?

Za vse je prostora na zemlji!

Ni nas preveč in nas še dolgo ne bo!

Ko je umrl cesar Avgust — leta 14 po Kristu — in so prešteli koliko je ljudi v rimskem cesarstvu, ni manjkalo glasov, ki so trdili, da je bila zemlja že tedaj preobljubena. Takrat je imela Italija 6 milijonov ljudi, prav toliko jih je bilo v Španiji, 3 milijoni na Grškem, 3 v Galiji in nekaj nad 4 milijone na ostalem svetu, skupaj torej kakih 23 milijonov ljudi. Pa vendar so se nekateri bali, da bo zmanjkalo prostora na zemlji!

Danes cenimo vesoljno človeštvo na dobri 2 milijardi. Ali ni torej upravičen strah, da kmalu ne bomo več vedeli, kam, da nam bo zmanjkalo hrane in prostora?

Najbolje se vidi naglo naraščanje prebivalstva v poslednjih 20 letih, če primerjamo številke iz let 1910 in 1930. V Evropi je bilo 1910 na 9½ milijona kvadratnih kilometrov okoli 447 milijonov ljudi — dvajset let nato že 480 milijonov. Amerika je štela leta 1910 na 43 milijonih

	otrok
Nemčija	1,9
U. S. A.	2,1
Francija	2,2
Anglija	2,6
Rusija	3,1
Italija	3,2
Japonska	4
Indija	6,1



Toliko otrok ima povprečno vsaka družina v navedenih državah

km² okoli 180, leta 1930 pa skoraj 240 milijonov. Na Afriko je prišlo leta 1910 — 28½ milijona km² — okoli 126 milijonov, leta 1930 pa 140 milijonov, in Azija (44 milijonov km²) je narasla z 858 na 1040 milijonov, torej malone za 200 milijonov! V Avstraliji je leta 1910 živelo na 8½ milijona km² 6 milijonov, danes pa že 10 milijonov ljudi.

Silen porast v tako kratki dobi! Izgube v svetovni vojni so naraščanje prebivalstva le malo zavrle, zato pa je potem začelo iti tem hitreje navzgor. Danes imamo okoli 2-3 milijarde ljudi, in vendar ne bi bilo teoretično niti za trikrat ali celo za štirikrat toliko ljudi, kakor zagotavljajo veščaki, nikake skrbi za prehrano. Šest do osem milijard ljudi bi brez zadrege lahko živelo na naši premičnici. Seveda pa bi morali biti smotreneje porazdeljeni po njej.

Gostota prebivalstva je namreč silno neenakomerna. Med tem ko prebiva v Evropi na 1 km² povprečno 48 ljudi, jih je v Aziji samo 23-4, v obeh Amerikah komaj 4-5, v Afriki 4-8, v Avstraliji pa 1.

Pomoč! Potres v Managuji!

Radijski napovedovalec v smrtni grozi kliče na mikrofonu ženo na pomoč živ pokopan — Junaška požrtvovalnost mlade žene reši možu življenje

Prejšnji teden je divjal na Grškem hud potres, ki je napravil veliko škodo in zahteval več sto človeških žrtv. Zato smo se spomnili pričujoče zgodbe, ki se je zgodila ob podobni priliki: 31. marca 1931, ko je strašen potres razdeljal Managuo, glavno mesto srednjeameriške države Nikarague.

Bilo je 27. marca 1931. Za Pedra Hernandezza, napovedovalca radio-postaje v Managui, je bil to dan sreče. Zaročil se je s Henny Wintrovo, hčerjo nemškega tovarnarja iz Manague, in komaj je čakal na svečanost, ki je bila napovedana za zvečer. Ne ker se je, kakor pravimo, dobro zaročil. Dosti bolj zato, ker mu je usoda naklonila najlepše dekle v vsej Nikaragui. Popoldne je bil Pedro na trnih. V nestrpnosti je dvakrat prevrnil mikrofona, zamešal je poročila in na koncu je pozabil napovedati program za drugi dan. Poslušalci pa so pokazali dovolj razumevanja za njegovo nerodnost. Vse mesto je vedelo, da se Don Pedro nocoj zaroči in ljudje so se pred zvočnikom le prizanesljivo nasmehnil, če so začutili napovedovalčevo razburjenje.

Med potjo domov je mislil Pedro na dopust čez osem dni. Preživel ga bo s tastom, taščo in mlado nevesto, ki se jutri odpeljejo v Miami.

»Danes osem dni se odpeljem za njimi — ne, z letalom pojdem in potem... ves mesec na floridski obali... s Henny... zlomka, lepo je na svetu!« si je mislil Pedro, ko je doma oblačil smoking.

Pisano ljudstvo je navadno preživljalo večere na klopih pred hišami. Na dvoriščih so peli tihe španske romance. Tudi na lepem, starem vrtu za vilo gospoda Winttra so peli. Stotine lampijonov je viselo z orjaških cedrov in gostje — skoraj sama mladina — so ležali v travi, pili in peli. Pedro in Henny sta bila srečna.

Nevesta odpotuje!

»Torej jutri zjutraj ob devetih odletite z letalom?« je vprašal Pedro. »Že zdaj se me loteva domotožje.«

»Le potrpi, dragi,« je šepetala Henny, »čez osem dni se spet vidiva. Vsak dan bom stala pred zvočnikom, in poslušala tvoj glas. Morda boš tudi meni kaj rekel...«

»Tega pa ne smem, punčka; radio mi za najine zasebne pogovore...«

»Vsaj lahko noč mi boš želel...«

»Da, to že. Ne... samo dobro jutro ti bom lahko želel. Drugi teden imam dopoldansko službo.«

»Torej, vsako jutro med deveto in deseto bom poslušala tvoj pozdrav.«

»Napačna razdelitev prebivalstva bi morali reči, in ne »preobljubnost zemlje«. V Južni Ameriki, Afriki in Avstraliji čaka na ljudi še na stotisoče kvadratnih kilometrov, da o racionalnejši obdelavi zemlje v premnogi predelih sveta niti ne govorimo. Mati zemlja ni kriva prehranitvenih težkoč za toliko milijonov pregosto naseljenih ljudi.

Seveda pa v praksi ne gre tako lepo, kakor razlaga teorija. Amerika nam je zaprta, Avstralija še bolj, v Evropi pa se gnetemo in zadevamo drug ob drugega — ker tako zahtevajo zakoni »gospodarske politike«...

»Otrok si, Henny! Saj boš takrat še spala.«

»Ne, ne bom spala. Da te bom slišala, bom vsako jutro že ob sedmih pokoncu. Z jutranjo telovadbo bom začela.«

Pedro se je smejal.

Že dva dni so Wintrovi v Miamiu. Henny drži besedo. Vsako jutro poslušajo zaročenca pri zvočniku. Vselej se razveseli, če zasliši:

»Halo, halo — tu radio Managua. Gospe in gospodje, začnemo z jutranjo telovadbo...« Ali pa: »Halo, halo, tu radio Managua. Dobro jutro, gospe in gospodje — noč je pri kraju! Vstanite!«

Henny bi bila najrajši objela zvočnik. »Radio je največji izum, kar jih je. In ta grdi Pedro mi noče nič reči!« se je pojezila. »Zakaj si človek ne more postaviti lastne oddajne postaje?«

Seveda se je očka Winter smejal, kadar je svojo Henny na vse zgodaj zalotil pri zvočniku. Pa tudi sam je rad poslušal. »Tepček ima res lep glas!« je zmeraj pravil. Ljubil je Pedra, kakor bi bil njegov sin. Stara gospa Wintrova ga je oboževala. Vsi so bili z zaroko zadovoljni.

Potres... Pomoč! Henny, pozdravljena...

Bilo je 31. marca 1931. Henny je sedela pred zvočnikom v svoji sobi in poslušala gospodarska poročila, ki jih je pripovedoval njen ženin. Ko je končal, so stopili dekličini starši v sobo.

»Pojdi, Henny, na obalo!«

»Trenutek. Pedro bo zdajle povedal še nadaljevanje programa in potem pojdem z vami. Je že tu!«

Pedrov glas je čisto zvenel iz zvočnika.

»Halo, halo, tu radio Managua! Gospe in gospodje, slišali boste... Moj Bog kaj je to? Kaj... Henny... potres... Pomagaj!...«

Trojica pred zvočnikom je prebledela. Čuli so, kako padajo na tla težki predmeti, čuli so Pedrov glas, ki je govoril nekaj nerazumljivega, potem strašen trušč. Pedro je še zaklical na vso moč!

»Potres... Henny, pozdravljena... mi...«

Zvočnik je umolknil. Henny se je onesvestila. Stari gospod je nemo strmел v praznino in mater so oblile solze.

Oddajna postaja se je morala podreti. In pod razvalinami mrtvec... morda...

»Posebno letalo!« je kriknil stari gospod Winter po hodniku! »Tako posebno letalo, da se odpeljemo v Managuo... Vražji lenuhi, kje je zveza z Managuo! Kaj?«

Sluga mu je prihitel nasproti in mu povedal, da z Managuo ni mogoče dobiti telefonske zveze. Urad se ne javi. Strašna panika je zavladala po vsem mestu.

»Potresna katastrofa v Managui!« so klicali prodajalci časopisja čez nekaj minut. »Posebna izdaja, potresna katastrofa v Managui! Urad v Managui se ne javi! Radio-postaja nenadoma prenehala s programom! Vse zveze z Managuo so pretrgane...«

V posebnem letalu so leteli trije v Managuo.

Voda, voda... 1500 mrtvih, 3000 ranjenih

Posebno letalo je komaj našlo letališče. Od letališča so morali Wintrovi peš, ker ni bilo nikjer avtomobilov.

Mesto je gorelo. Nebo je bilo v strašni noči krvavo rdeče. Ljudje so tulili na vseh koncih. Izpod razvalin se je čulo zamolklo vzdihovanje. Gasilci in ameriški mornarji niso vedeli, kaj naj najprej opravijo: Ali naj gase strašni ogenj, ali naj iščejo ranjence pod razvalinami. Poštevno, opeka in tramovi — vse je ležalo na kupu. Vodovodne cevi so popokale in umazana voda je tekla po ulicah. Mrlič, ki so jih vse razmrevarjene pobrali med kamenjem in tramovi, so ležali na kupih v skupnih grobovih. Vse ceste, dvorišča, in vrtovi so bili polni beguncev, ki so grenko jokali ob ostankih rešenega imetja.

In ogenj je besnel. Vročina je postajala čedalje neznosnejša. Pitne vode ni bilo nikjer. Na stotine otrok je jokalo od žeje. Množica ljudi, gasilci in vojaki so bili brez moči v boju z vročino.

Tam, kjer so bile razvaline mestne banke je ležalo 50.000 dolarjev sredi ceste in nihče se ni zanje zmenil. Zlate palice so bile v tem trenutku brez vrednosti.

Trkanje!

Jutro se je budilo. Wintrova družina je vso noč reševala iz razvalin goreče vile, ostanke svojega premoženja. Henny, ki je dotlej stokala na umazani otomani z raztrgano blazino, je rekla:

»Zdaj je že dan. Pogledati moramo na radio-postajo.«

Stari gospod ni odgovoril. Samo ob sebi umevno se mu je zdelo, da Pedra ni več med živimi. Ženski sta pa še upali. Henny je zbrala svoje moči, stopila na tram in zaklicala delavcem:

»Kdo gre na radio postajo, da poišče med razvalinami gospoda Pedra Hernandezza?« Vsi so vedeli — Henny hoče truplo svojega zaročenca. Vendar se ni nihče ganil. Tedaj je vzklila: »Nihče? Pa pojdem sama!«

Naglo je pobrala lopato in hotela iti. Deset ljudi je stopilo za njo.

To se je zgodilo 1. aprila. Ko so prišla poročila o strašni katastrofi v Evropo, so ljudje mislili, da je aprilska šala.

Ogenj je še zmeraj divjal. Dotlej so izkopali iz razvalin nad 1200 mrtvih in skoraj 2000 ranjenih. Bolničarji so neutrudno delali toda dosti nevarno ranjenih je umrlo zaradi prepo površnega negovanja. Mrtvih niso mogli več pokopavati. V kupih so ležali po cestah.

Na radio-postaji je bila že stotnja telegrafistov ameriške mornarice, ki so poskušali napraviti iz starega oddajnega aparata novega, da bi dobili zvezo s svetom. Kakor blazna je letala Henny med razvalinami in jokala. Šla je tja, kjer je bila nekoč oddajna soba in grenko jokala. Prav tedaj, ko so hoteli delavci odvesti obupano dekle, so nenadoma začuli od nekod rahlo trkanje. Bili so klici

Nadaljevanje na 3. str. pod črto

Naumoo, obljubljena dežela

Kapitan, ki je kruto ravnal s svojo posadko — Zarota na ladji — Mornarji si kupujejo žene — Raj na neznanem otoku — Država brez davkov, sodnije, tobaka in alkohola Kolonija, ki si tudi od Anglije ne da ukazovati

Avstralsko Južno morje je kar posejano z otoki. Skoraj deset tisoč jih je. Nekateri so veliki kakor evropske države, drugi pa tako majhni, da bi komaj zalegli za srednje posestvo. Najmanj dva tisoč je takih, kamor še ni stopila noga omikanega človeka. Temu je najbrž vzrok to, da so daleč od ladijske poti, ali pa so okoli njih koralni grebeni, ki ovirajo plovbo.

Nekako deset stopinj južno od polutnika leži skupina številnih manjših otokov. Eden izmed njih je Naumoo, ki je že petdeset let angleška kolonija z istimi pravicami, kakor jih ima Kanada. Otok Naumoo praznuje letos stoletnico, kar je postal država. Njegova zgodovina je vredna, da jo iztrgamo pozabljenju.

Upor

Leta 1830. je angleški trijadrnik »Edinburgh« križaril po Južnem morju in vozil tovar dragocenega sandalovega lesa. Kapitan Frederic Mac Callister je bil neznosen gospodar. Zmeraj je pil in mučil svoje ljudi. Prvi krmar ni bil niti za las boljši, drugi krmar Harry Saltman je bil pa pri moštvu zelo priljubljen. Kapitan je po tedanjih navadah mornarje pretepal in tako izrabljal, da jim je ostajalo za spanje kaj malo časa. Hranil jih je s smrdljivim slanim mesom in plesnivim prepečencem.

Nekoč pa je med viharjem padel eden izmed mornarjev z jambora v valove. Obupno je klical na pomoč. Ko ga je kapitan videl, se je smejal in ni dovolil, da bi mu poslali na pomoč rešilen čoln. Groza je obšla tovariše, ko so videli, da je ponesrečenca zagrabil morski volk in ga potegnil v globočino.

SOS, ki so prihajali iz razvalin. Natančno so prisluhnili.

Tri pike, tri črte, tri pike.
Henny je vzdrljela. Še nekdo živi. Morda je Pedro?

Živ med razvalinami

Delavci so začeli razkopavati razvaline. Niso se malo začudili, ko so videli, da je strop oddajne sobe, ki je bil iz betona, padel v globino in se ni skoraj nič poškodoval. Zdaj so vedeli: Kdor je bil v tej sobi, je mogel biti pri potresu samo ranjen. Strop je ležal po strani. Prisluhnili so. Izpod njega niso več čuli znakov. Ali so se zmotili? Delali so dalje. Dekle jim je pomagalo. Šele čez pol ure se je posrečilo izkopati nezvestnega moža — napovedovalca postaje Managae.

Več kakor leto dni je že odtlej. Zraven razvalin mesta Managae gráde novo mesto. Mnogo starih prebivalcev se je izselilo iz Nikaragae. Novi ljudje z novimi upi grade novo mesto.

Nihče ne ve, kje živi zdaj Wintrova družina. Pred kratkim pa se je baje neki Pedro Hernandez potegoval za mesto napovedovalca na radijski postaji v San Franciscu.

Kapitana izpostavijo

Kapitanovo nečloveško ravnanje je mornarje razjarilo. Dogovorili so se, da tovariša maščujejo. Prihodnjo noč so vdrli v kabini, kjer sta spala kapitan in prvi krmar. Zgrabili so ju in ju posadili v rešilni čoln ter spustili na morje. Morski tok je čoln odnesel s seboj in nikoli več ga niso videli.

Šest in dvajset kupljenih deklet

Na »Edinburghu« je prevzel poveljstvo drugi krmar Harry Saltman. Razen njega je bilo na ladji še pet in dvajset mož, samih mladih Angležev. Pristali so na nekem paumutuškem otoku, kjer so kupčevali z domačini. Za zaboj orodja in nekaj pušk so kupili šest in dvajset mladih Kanačank rjave polti, močnih in spodobnih deklet lepega obraza in otroško veselega značaja. S tem prijetnim tovarom so odpluli moške, ki so jih doma čakale vislice, na morje, hoteč si poiskati neobljuden, skrit otok. Na posled so vrgli sidro pred nekim otokom, ki je vstajal iz valov kakor pravljene sanje. Kanačanke so imenovale otok v svojem jeziku »Naumoo«, »Deželo jutranje zarje«.

Otok Naumoo obsega okoli 2600 kvadratnih kilometrov. V notranjosti se dviga veriga z gozdovi poraslih gora, ki dosežejo višino 2000 metrov. Drevje je tropsko: palme, mangrove, evkalipti in kruhovci. V morju okoli otoka kar mrgoli rib in užitnih školjk. Z gora teko potoki z mrzlo, čisto pitno vodo. Zaradi strme obale je mogoče ladjam pristati le na dveh krajih. Domačnost ptic je novim naseljencem pričala, da otok dotlej najbrž še ni videl človeka.

Nastanek majhne države

Zaradi vseh teh ugodnosti so sklenili mornarji za vselej ostati na tem otoku. Saltman je vsakemu mornarju dodelil ženo in opravil poročne obrede. Potem so se lotili dela.

Vse zaloge in opravo na ladji so prenesli na kopno. Niti žebelj ni ostal neizrabljen. Ladjo samo so razdrli in les uporabili za postavljanje domov.

Šest in dvajset angleških mornarjev s kupljenimi ženami je v naslednjih letih napravilo čudeže. Gradili so, sekali gozdove in delali njive. Napravili so ceste in sezidali veliko poslopje za nekakšno skupno shrambo. Naseljenci so si ustvarili posebno ustavo na podlagi združništva. Denarja in alkohola ni bilo. Tudi sporekli so se le malokdaj. Harryja Saltmana so izbrali za svojega poglavarja in to čast je opravljal več kakor petdeset let.

Naumoo odkrijejo

Čez dolgo let je prvič, kar so se naselili uporni mornarji, pristala na otoku ladja. Kapitan namreč ni našel otoka na zemljevidu. Zato ga je hotel zasesti in razviti na njem angleško zastavo. Zelo se je začudil, ko ga je ob prihodu na otok pozdravil častitljiv starček s kodrasto brado in v starinski obleki v angleščini. Starec se je predstavil za Harryja Saltmana, vodnika v koloniji Naumoo in je od-

vedel kapitana v prijazno naselbino. V svojem domu mu je odkrito popisal zgodovino vasi in mu tudi povedal, da je prebivalstvo že naraslo na tristo ljudi. Saltman je bil edini, ki je od upornikov še živel, vsi drugi so že z ženami vred po napornem, dela polnem življenju pomrli. Med prebivalci so znali brati in pisati le Saltman in njegova dva sinova. Toda tega pomanjkanja omike ni nihče pogrešal, saj razen starega sv. pisma na vsem otoku ni bilo tiskane črke. Vsi nasledniki prvotnih naseljencev so bili mešanci. Oblačili so se v obleke, ki so jih sami izdelovali. Saltman je povedal kapitanu, da žele njegovi podložniki ostati sami, kakor so bili dotlej. Odkrito je rekel, da ne bo nikdar dovolil uvažanja alkohola, saj je bilo prav pomanjkanje alkohola vzrok, da se je otok tako lepo razvil.

Ob vrnitvi na Angleško je kapitan javil svoje odkritje in angleška vlada je poslala vojno ladjo, ki je proglasila otok za angleško last. Saltman je bil potrjen za upravitelja otoka, obenem pa so naseljenci dobili veliko množino uporabnega orodja. Po Saltmanovi smrti je prišel na otok tudi učitelj in za njim še baptistovski misijonar. Po svetovni vojni se je naselilo tudi nekaj avstralskih delavcev. Danes je uporniška naselbina cvetoča kolonija, ki si ne dá ukazovati od angleške vlade. Vendar še zdaj prebivalci ne poznajo ne vina, ne tobaka, ne sodišča.

Pu-Ji bi se rad odkrival svoje ljubice

Nekdanji kitajski cesar in sedanji mandžurski predsednik Pu-ji je vzlic svojim modernim nazorom ukazal svoji nekdanji ljubici, naj si sama vzame življenje.

Ta ljubica je lepa, dvaindvajsetletna Kitajka Van-sun, ki je bila cesarjeva milostnica, ko je še prebival pod japonskim varstvom v tujski koncesiji v Tient-sinu. Z njim je živela, dokler se nista tako hudo sporekla, da je sedanjega mandžurskega vladarja zapustila. Prej se je še dogovorila za mesečno rento 400 dolarjev, ki jih pa, kakor sama trdi, ni nikdar dobivala. Ko je Pu-ji odšel iz Tient-sina, da zasede mandžurski prestol, je pozabil na lepo Kitajko. Zašla je v bedo in morala kaj skromno živeti. Tedaj pa ji je pisal sam brat mandžurskega vladarja pismo, kjer jo dolži izsiljevanja in ji ob enem sporoča, da ji je Pu-ji po zgledu svojih prednikov milostno dovolil, da napravi sama konec svojemu življenju.

Mislimo, da lepa Van-sun te milosti ne bo izrabila.

Mož, ki je padel s strehe

Zgodilo se je v Pragi. Na strehi petnadstropne hiše je delal krovec. Nenadoma pa mu je zdrsnilo in padel je na cesto. Ljudje, ki so šli mimo, so pridrli skupaj, prepričani, da je mož mrtev — tedaj pa je »mrtev« planil pokonci in zbežal po stopnicah nazaj na streho, da bi še naprej delal. O tem je zvedela tudi policija. Zaslišali so ga. Prosil je; naj za božjo voljo o tem dogodku molče, ker se boji, da ga ne bi mojster vrgel na cesto, ker je tako neroden, da pade s strehe... Odvedli so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se mu ni prav nič zgodilo.

Zgodba o strahoti sveta v letu 1932, ko je strah pred izgubo dela večji kakor strah pred smrtjo...

Prevelika vestnost

Angleški pisatelj Leacock je prinesel iz Rusije anekdoto, ki je prav značilna za svojeglavost ruskih oblastev, ki hočejo vse izsiliti.

K petletnemu načrtu so pritegnili tudi povečano produkcijo perutnine. Zato so sovjeti naročili pri nekem kanadskem inženjerju ogromen valilni aparat, ki ga je izumitelj sam napravil v Rusiji in tako zelo izpopolnil, da je dobil iz 50.000 jajc 49.700 piščancev. Ruski nadzornik, ki je po inženjerjevem odhodu prevzel vodstvo nad valilnim aparatom, je bil tako vnet mož, da je hotel na vsak način izvaliti še več piščancev. Zato so dali novič 50.000 jajc v aparat in temperaturo občutno dvignili. Uspeh je bil — 50.000 trdo kuhanih jajc.

Več tisoč let star grah

V mestecu Ronneby na južni švedski obali vidimo na vrtu nekega rokodelca gredo graha, ki se lahko ponaša z nenavadno starostjo in preteklostjo. Vzgojil ga je namreč iz graha, ki so ga dobili v Tutankhamonovem grobu. Ta grah je tisočletja ohranil svojo kalilno moč. Neki danski inženjer, ki je bil navzočen, ko so grob odpirali, je prinesel grah na Švedsko in leta 1930 so vsadili nekaj zrn v Smalandu. Vzklili sta in dva sadeža je dobil gospod Svensson v Ronnebyju. Iz njih je vzgojil novih dve sto in jih 65 spet zasadil. Grah je zelo močan in najbolj značilni so na njem posebno lepi cvetovi.

Z avtomobilom med leve

V Južni Afriki imajo velik prirodn park. Tam so zgradili posebna zavetišča iz betona, kamor se zatekajo obiskovalci, ki nočejo, da bi jih levi pežrili. Vsak avtomobilist dobi posebno navodila, kako mora voziti, da je varen pred levi. Če pride v bližino levinja z mladiči, mora voziti čisto počasi in glasno tuliti s hupo, da se levinja ne prestraši. Če pa pride lev, lahko nadaljuje pot s prejšnjo hitrostjo, ker se levi avtov boje.

Denar na cesti

Nekaj zanimivega se je zgodilo pred kratkim na ulicah kubanskega mesta Colona. Po mestu je hodil neznan človek, ki je nosil pod roko kup dolarjskih bankovcev in jih delil beračem, ki jih je srečal. Kmalu se je to razvedelo in množica ljudi je jela kar oblegati radodarnega moža. Na posled je prišlo tudi nekaj policistov. Tedaj je vrgel možak ostanek denarja med množico in zaklical: »Tu imate vse, siromaki!«

Policisti so moža prijeli. Takoj so videli, da imajo opravka z norcem. Odvedli so ga v bolnico in ugotovili, da je blagajnik neke inozemske banke. Siromak, J. A. Gonzales, je nenedoma zblaznel, pobral vso gotovino v blagajni in nesel denar na ulico, da ga razdeli ubožcem.

Polomil ga je

Priljubljenega filmskega igralca prosi nekdo za intervjuj. Zavedajoč se svojega pomena, mu igralec odgovarja na vprašanje za vprašanjem. Milostno mu pripoveduje o vseh načrtih in predlogih, ki jih dobiva, o ogromnih vsotah, ki jih vsak teden zasluži in ki bodo zdaj še večje, o novi pogodbi, ki jo misli podpisati itd... in pravi naposled, »zdaj mi pa povejte, kateri list zastopate?«

»Nobenega! Z davkarje sem!«

Sedmero čepic

Napisal St. Gast

Babs je vzel nov svinčnik v usta in pogledal skozi okno. Bilo je pol ene popoldne. In do šestih zvečer mora napraviti poročilo o mednarodnih žeparjih! Kakor bi mednarodni žeparji čakali, da jih bo kdo intervjujal za večerno izdajo »Pikwick News«.

Vstal je in vzel klobuk s kljuko. Najbolje bo, če pojde h generalnemu komisarju Jayu Greywoodu.

Na cesti so se gnetli ljudje. Vzel je klobuk v roko. Za marec je bilo kar preveč toplo. Pred W. Hutchkinsom, trgovino s klobuki, se je Babs ustavil. »S to staro klofeto ne morem stopiti pred Greywooda.«

Odločil se je da stopi v trgovino.

Na skladišču je bilo okoli 2000 klobukov, toda Babs se ni mogel za nobenega odločiti. Čez pol ure je sklenil Mr. Hutchkis napraviti še poslednji obupni poskus.

»Merda vam sploh ni do klobuka, gospod, nemara bi rajši kakšno čepico?«

Babs je pomislil. Prodajalec je povzel:

»Tu imam od nekega ostanka posebno lepo čepico po izredno nizki ceni dva in pol šilinga. Če jo vzamete, boste lepši od waleškega princa.«

To rekši mu je pokazal belo in mahagonasto rjavo karirano čepico. Bila je res zapeljivo pokrivalce.

Z novo čepico na glavi je krenil Babs po Oxford-Streetu v smeri proti Hydeparku in se med potem zadovoljno ogledoval v izložbenih oknih. Ko je slučajno segel v žep, je zadel z roko ob neki trd predmet, ki je natančno vedel, da ga prej ni imel v žepu. Potegnil ga je na dan in ga pogledal.

Bila je težka zlata ura s pokrovom na vzmet.

Babs je zamišljeno zmajal z glavo in segel v površnikov žep. To pot je odkril zlat svinčnik.

Babs je začel razmišljati. Iz radovednosti je segel še v drugi žep. In glej! V njem je bila srebrna damska torbica, droben tok za cigarete in listnica iz kuščarjeve kože.

Tisti trenutek je pristopil k njemu neki individuum — tako bi ga Babs imenoval v svojem poročilu — in ga krepko sunil v hrbet:

»Kako si prišel do te čepice, teslo?«

Stisnil se je tik k Babsu in ga skušal zgrabiti za površnikov žep.

»Sem s stvarmi!«

Babs se je instinktivno zgrabil za oba žepa.

»Moje ime je Babs, in nisem nika-ko teslo...«

Tisti mah se je pojavila na pozorišču dolga senca stražnika.

»Policist! Glej, da spraviš stvari na varno!«

To rekši je individuum izginil.

Namestu njega pa je pristopil k Babsu prijazen stražnik. Pobobnal je Babsu prijazno po žepih in se zadovoljno nasmehnil; potlej ga je pozval, naj izvoli iti z njim na stražnico. Tam je vladalo živahno vrvenje. Babsu so izpraznili žepe in ko je povedal, da mu je ime Babs in da je urednik lista »Pikwick News«, so gospodje dobrohotno prikimali.

Babs se ni upiral; mislil je, kako lep članek bo iz tega napravil za večerno izdajo svojega lista. Ko so segli še po čepici, pa mu je bilo le preveč.

Zahteval je, naj ga odvedejo pred komisarja Greywooda.

Greywood si je dal najprej poročati, potlej pa je velel, naj privedejo obtoženca.

»Babs,« je rekel z resnim glasom, »nikoli ne bi bil mislil, da boste nekega dne tako stali pred menoj. Najbolje bo, če odkrito priznate. S tem nam vsem samo delo prihranite.«

Toda Babs se ni kar tako udal. Hotel je ugovarjati, pa ga je Greywood presekal:

»Saj so vendar vse stvari našli v vaših žepih! Kako si to razlagate?«

»Nekdo jih je moral vanje dati.«

Greywood se je zamislil.

»Kdaj ste kupili čepico?«

»Danes opoldne. Evo, tu je blagajniško potrdilo.«

Čez eno uro je dal Greywood Babsa še enkrat poklicati predse. V predsobju je sedelo pod strogim nadzorstvom šest gospodov, med katerimi je Babs spoznal svoj individuum. Vljudo no jih je pozdravil in stopil v Greywoodovo pisarno.

Greywood je vzel iz nekega predala svoje pisalne mize belo in mahagonasto rjavo karirano čepico.

»Ali je to vaša?«

»Da.«

Greywood je vzel iz predala drugo čepico.

»Ali nemara ta?«

Greywood je vzel tretjo čepico iz predala.

Muha - rešiteljica

Napisala H. Herting

Večina ljudi misli, da pesniki in pisatelji pretiravajo. Res da na zelo prikupen in zanimiv način, ki nikomur ne dela krivice in vsakomur na svoj način ustreže — a vendar! Toda pisateljem na čast naj povemo, da so njihova pretiravanja nedolžna v primeri s pretiravanji, ki si jih časih dovoli življenje. Tako je nedavno tega prišlo v Londonu do procesa, ki ga je spravila v tek navadna hišna muha. Zgodilo se je takole:

Ugleden angleški odvetnik je sedel pri odprtem oknu za pisalno mizo in delal. Ker je bilo vroče, ni mogel biti prav zbran pri svojem delu. Le tako si lahko razložimo, da ga je vznemirilo brenčanje velike muhe, ki je priletela skozi odprto okno v sobo.

Kaj store ljudje od Aljaske pa do Sahare, če sede v hudi vročini pri delu in jim misli neprestano moti nadležno brenčanje debele muhe? To je seveda odvisno od temperameta. Eden bo vrgel pivnik v nadležno žival, drugi ravnilo, tretji, najbolj nepremišljeni, pa nemara celo črninik — vsi z namenom, da muho pogode in jo ubijejo.

Londonski odvetnik pa ni storil ne prvega, ne drugega, ne tretjega. Kot pravnik in človek modrosti in previdnosti je muho ujel, ker se mu je to zdelo zanesljivejše, nemara pa tudi zaradi sportnega momenta. Ravno jo je hotel zmečkati med prsti — tudi to počno od Aljaske pa do Sahare — ko je odkril droban cigaret- ni papirček, ki je bil z lasom ovit muhi okoli telesca. In kakor je v navadi pri Wallaceu in Conanu Doyle, je tudi naš odvetnik spričo ta-

»Ali pa ta?«
Pri šesti čepici so se Babsu vendarle začele širiti oči.

Greywood je rekel:

»Teh šest čepic je bilo na glavi tistih šest ljudi, ki ste jih pravkar videli v predsobju. Razumete?«

Babs ni ničesar razumel.

»Tale tu,« je nadaljeval Greywood in pomembno položil na mizo sedmo čepico, »je vaša...«

Babs je že hotel seči po njej.

»Ne,« je odmahnil komisar, »na žalost vam je ne morem prej izročiti, dokler se ne pojasni, kako so vam mogli prodati čepico, ki služi mednarodni tolpi žeparjev za dogovorjeno znamenje... to se pravi, je služila,« je s poudarkom dodal. »Vi pa si lahko čestitate, da ste ravno name naleteli. Pozdravljeni, gospod Babs.«

»Ko je Babs ves zasopljn planil v sobo svojega šefa Mr. Gusslinga, mu je le-ta pomolil pod nos četrto izdajo »Pikwick News«, ki je imela čez vso prvo stran napis: »Reporter žrtev varčnega klobučarja.«

Babs je bral:

»... ki mu je Mac Cormickova tolpa izročila kos blaga za izdelavo šestih čepic, po katerih bi v cestni gneči drug drugega spoznali. Hutchkins ni niti slutil, čemu bodo služile te čepice. Ker pa je od nature varčen človek, je blago tako urezal, da mu je ostalo zadosti še za sedmo čepico. Ta sedma je prišla v roke...«

»Nu, kaj rečete?« je resno vprašal Mr. Gussling in jel bobnati po mizi.

»Moj troškovnik znaša dva in pol šilinga,« je odgovoril Babs.



Naš pravi domači izdelek

na policijo, kjer je policijskemu komisarju povedal vso zgodbo.

Tako se je odvetniku posrečilo, da si je priboril dostop do lorda v sanatorij. In pokazalo se je, da so ga imeli tam zaprtega, ker je bil blazen. Na odvetnikovo posredovanje so ga prepeljali v državno bolnico, da ga preiščejo psihiatri. Sodišče pa je obenem uvedlo preiskavo. In tedaj so prišle na dan neverjetne stvari — pravcat roman.

Preiskava je namreč dognala, da je bil lord v resnici popolnoma zdrav. Zaljubljen se je bil v neko lepoticco, in ker je bil bogat, ga je vzela, da se polasti njegovega premoženja. S pomočjo nekaterih dobrih prijateljev, ki so ji tudi v zakonu ostali zvesti, se ji je posrečilo moža živčno tako zdelati, da je moral površen opazovalec res misliti, da ni pri pravi pameti. Tako ga je srečno spravila v sanatorij in dosegla, da je postala njegova varuhinja.

Sodišče je zdaj prišlo slepariji na sled in nesrečnega lorda rešilo iz umobolniških zidov. Razen tega je uvedlo na željo prevaranega moža proces za ločitev zakona in zakon razdružilo, tako da je postal lord tudi v tem pogledu svoboden. Tretji proces, ki ga je muha povzročila, pa se je vršil proti ženi, ker je na zločinski način spravila lorda v umobolnico. Sodišče ji je prisodilo več let.

Torej prav tako kakor pri pisateljih: srečen konec. Radovedni bralci pa utegnejo še vprašati: Ali je odvetnik srečonosno muho vkljub vsemu le ubil?

Na žalost tega zgodovina ne pove.

Nevljudni slikar

Mlada dama je videla pri nedavno umrlem nemškem slikarju Orliku neki portret in je pokroviteljsko menila:

»To se vidi — talent imate!«

»Vi tudi,« je odgovoril Orlik.

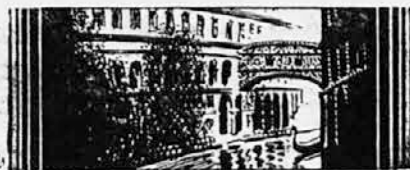
»Kako to?« se je začudila dama, »saj še nikoli nisem naslikala nobene portreta!«

»Zato pa svoj obraz!« je kratko odgovoril Orlik.

Opozarjamo
vas na naš **novi veliki**
nagradni natečaj

Prav kmalu kaj več! Ne pozabite poravnati naročnine!

MOST VZDIHOV



44. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

Novi naročniki dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 24 nadaljevanj, priobčenih v št. 12. do 40. »Druž. Tednika«, nismo ponatisnili in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 25 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

Med tem je stari Candiano s tresočimi se starčevskimi rokami rahlo potegnil Rolanda k sebi.

Njegov sin se je spustil na kolena.

V njegovi kretnji je bilo toliko obupnega pričakovanja, da se je moralo gledalcu trgati srce.

»Oče! Oče!« je zaječal Candiano sin.

Starec je prijel Rolanda za glavo, tipaje s prsti po njej, kakor delajo slepci.

»O, da,« je zamrmral, »ta glava je glava moža, ki mora biti moder in dober. Če bi imel sina, bi hotel, da bi bil tak.«

»Saj je tvoj sin, oče! Tvoj sin kleči pred teboj!«

»Da, spomnim se... zdi se mi, da se spominjam... Nekoč sem moral imeti sina... če niso to samo blazne sanje... Kadar pogledam vase, kadar se spustim v večno temo svoje sleposti, kadar obujam davne slike, se mi zdi, da sem nekoč, pred dolgim, dolgim časom tudi jaz živel kakor drugi ljudje, in da so se takrat moje oči naslajale na bitjih, ki so bila draga mojemu srcu... Kdo ste?... Zakaj pravite, da ste moj sin?... Če sem imel sina, je gotovo že zdavnaj mrtev, kakor je mrtvo vse, kar mi vstaja v spominu... Nič več nimam sinu...«

Starec je rahlo odrinil Rolandovo glavo od sebe. Njegov sin je vstal. Vzdihi obupa mu je napel prsi. Stari Candiano pa že ni več mislil nanj; obrnil se je h kaminu in iztegnil roke nad žerjavico.

Potem je rekel Juani:

»Daj, otrok moj, sprejmi spodobno tega gospoda! Čeprav je nesrečnež blazen, ko trdi, da je moj sin, je vendar vreden, da lepo z njim ravnaš. Zdi se mi, da so bili nekoč časi, ko mi je bilo treba samo nagniti glavo, pa so se takoj zgrnili lakeji, da s častmi sprejmejo goste, ki so prišli k meni na obisk. Kje so ti časi? Ali so sploh kdaj bili?«

Roland je pobesil glavo.

Čedalje bolj se mu je utrjevalo prepričanje, da se njegovemu očetu ne bo nikoli več vrnil razum.

Obrnil se je k Juani, kakor bi mu ona znala odgovoriti na neizgovorjeno vprašanje.

»Pa vendar,« je zamrmrala mlada žena, »pa vendar se spomnim, da je dvakrat klical svojega sina in preklinjal Foscarija.«

»Torej misliš?...« Roland se ni upal dogovoriti.

»Da se v njegovi blaznosti časih zasveti blisk razuma.«

»Samo to?«

»Samo to sem opazila, Visokost.«

Roland je začel nemo hoditi po sobi gor in dol.

Potem se je spet vrnil k Juani.

»Tu ne more več ostati,« je dejal.

»Tudi jaz tako mislim,« je pritrdila Juana in prebledela.

»Dogovori svojo misel, otrok,« je mehko rekel Roland in uprl svoj pogled v Juanine oči.

»Tisti, ki je bil že enkrat tu, se utegne spet vrniti,« je tiho rekla Juana in pobesila glavo.

»In potem?...«

»Potem bi morda ugrabil doža, kakor je prvič ugrabil deklico...«

»Saj boš ti tu, da ga boš branila...«

»Visokost!...«

»Prepričan sem, da bi ti tega človeka ubila, če bi se spet vrnil...«

»Visokost!...«

»Nu?«

»Da, ubila bi ga, zakaj prisegla sem, da vam očeta živega vrnem, toda potem bi ubila še sebe. Vprašajte Scalabrina, zakaj tako govorim...«

Juana je poslednje besede bolj dehnila kakor izgovorila. Zakrila si je obraz in telo ji je stresel krčevit drget. Toda solz ni bilo iz njenih oči.

»Uboga Juana! Uboga moja Juana!« je zamrmral Roland. Izraz neskončne dobrote mu je zastrl oči.

Prijel jo je za roko.

»Tak ljubiš tega človeka!...« je mehko dejal. »Ali veš, da je hotel Scalabrina ubiti?«

Juana ni odgovorila.

Še hujši drget je bil edini znak, kako raztrgano je njeno srce.

»Velika nesreča je to,« je premišljal Roland.

Naša uprava

posluje od 1. oktobra t. l. dalje
v novih poslovnih prostorih

na Dunajski c. 29/I.

Opozarjamo cenj. naročnike in
poslovne prijatelje, da nismo
nič več na Bregu,

zato jih prosimo, naj se v vseh
stvarih, tičejočih se uprave, obra-
čajo izključno samo na
Dunajsko c. 29/I.

Na glas pa je povzel:

»Vzel bom očeta s seboj in ga spravil na varen kraj. Tam boš tudi ti na varnem, dete moje... Ljubljena sestra, spoštujem tvojo boleš in tvojo ljubezen... Daj, da te vzamem s seboj... tebe in svojega očeta...«

Juana mu je pogledala v obraz.

Bolesten sklep je zažarel v njenih očeh. Roland se je zadržal; zdaj šele je opazil, kako bled in shujšan je njen obraz.

»Visokost,« je z mirnim glasom izpregovorila Juana, »oprostite mi, Visokost... Čakala sem vas... da vam povem...«

»Govori, sestra, govori brez strahu... Vse mi povej, zakaj karkoli mi boš rekla, vedi, da ti ohranim hvaležnost do smrti.«

»Visokost, ne morem več ostati pri vašem očetu... Oprostite, Visokost... Moram se vrniti v Benetke...«

»Tega sem se bal,« je sam pri sebi zamrmral Roland.

Na glas pa je rekel:

»V Benetke!... Prav!... Vrneš se z menoj... in s Scalabrinom... s svojima bratoma, ki te ljubita... ki te bosta branila...«

Juana pa je odkimala.

»Sama se moram vrniti v Benetke,« je rekla.

»Da ga boš videla, kaj ne?« je mehko vprašal Roland.

»Da ga bom branila, Visokost.«

»Zoper mene? Zoper Scalabrina?«

Zvila je roke od začudenja in preplaha.

»Rajši tisočkrat umrem kakor da bi vzdignila roko na vaju... na vaju, ki sta mi vse, kar ljubim in cenim na svetu. Naj me strela ubije, če mi je kdaj vstala le ena zla misel zoper vaju!... Toda on je srce mojega srca in ljubezen moje ljubezni: ob pogledu nanj je prvič vztrepetalo moje srce, odkar se je zavedlo ljubezni... O, slutim, da se zgrinjajo oblaki nad mojo gla-

vo... Vi ste velik in mogočen, Visokost. V svoji duši ste Sandrigo gotovo že odpustili. Sklenili ste, da mu boste prizanesli... da boste prizanesli meni. V vaših očeh to berem. Sandrigo se ni treba bati pred vami... toda...«

»Dogovori, Juana... govori... zakaj moje srce čuti s teboj.«

Juana si je otrla solze, ki so jo žgale na obeh.

»Da, je povzela in premagala krčevit drget, »moram vam razkriti vso svojo misel. O, dolgo sem premišljala teh neskončnih deset dni. In jasno vidim pred seboj, kaj se bo zgodilo, kakor bi se bila drama, ki se je toli bojim, že odigrala... Prizanesli boste Sandrigo, Visokost, iz ljubezni do mene boste to storili, vem. Toda on vam ne bo prizanašal. In tako je neizbežno, da bosta trčila drug na drugega. A to bi rada preprečila... oh, kako rada!... Že sama misel na boj med vama me navdaja z ledeno grozo.«

»Tak res hočeš v Benetke? In nič na svetu te ne more pregovoriti?«

»Nič, Visokost... Moram.«

Njene lepe rjave oči so se zalesketale v čudnem ognju.

Tisti trenutek je bila podobna prvemu mučenecem, ki se ne samo niso strašili muk, nego so celo z navdušenjem šli v smrt.

»Uboga žrtev!« je zamrmral Roland. »Naj bo,« je rekel na glas. »Svobodna si, Juana. Toda ne pozabi, da tvoja dva brata mislita nate. In če pride ura tvoje žrtve in ne boš vedela kam položiti svoje mučeniške glave in ti bo obup trgal srce, tedaj, Juana, se spomni, da najdeš utehe na mojih bratovskih prsih...«

Stiskaje zobe, da je ne bi premagalo ihtenje, je Juana prikimala.

»Saj poznaš Dandoloovo hišo na Olivolskem toku?« je povzel Roland.

»Da...«

»Tam naju dobiš, podnevi ali ponoči, ob vsaki uri. Ali pa bo kdo tam, da naju obvesti. Ali si me razumela, sestra?«

»Sem, Visokost.«

»Prav... Zdaj pa povej, kdaj bi rada na pot?«

»Takoj.«

»Takoj! Kaj misliš! Daj vendar, da ti pripravim...«

»Vse sem že pretehtala, Visokost. Že tri dni sem si sama s seboj na čistem. In tri dni me že čaka pri najbližnji krčmi voz, da me prepelje do lagun. Tam vstopim na gondolo, ki vozi v Benetke. O,« je dodala in oči so ji vročično zagorele, »ne smem več izgubljati časa. Nemara sem ga že preveč zapravila... Zbogom, Visokost! Zbogom, Scalabrino!«

Orjak je mlado ženo objel, renčaje zamolkle kletvice.

Nato jo je še Roland pritisnil na svoje prsi. Tedaj je Juana počasi stopila k staremu Candianu.

Pokleknila je predenj in tiho zamrmrala:

»Vi, ki sem vas ljubila, vi, ki vas je ljubila pokojnica, katero moje srce časti, vi mi boste oprostili, da vas zapustim. Duša tiste, ki me je blagoslavljal in me imenovala svojo hčer, ta duša me razume in ve, kako se mi je trgalo srce, preden sem se odločila...«

Ali je bil premišljen gib?

Ali se je nedoločna jasnina zablistala v blazneževih mislih?

Starčeve lehti so se iztegnile in njegove koščene roke so se ustavile na Juanini glavi, kakor bi jo hotele blagosloviti.

Potlej je Juana vstala, še poslednjič pomignila Rolandu in Scalabrinu v slovo in šla.

Trenutek nato je stopila čez vrt in izginila na cesti.

Moža dolgo nista izpregovorila. Šele ko se je slepec zgenil, se je njegov sin osvestil.

Obrnil se je k njemu.

Prav takrat je Scalabrino z roko pokazal nanj, kakor bi ga hotel vprašati, kaj je sklenil zastran njega.

»Visokost,« je dejal, »če želite, spravim starega doža v Črno jamo.«

Toda Roland je odkimal.

»Visokost,« je povzel Scalabrino, ki je krivo razumel Rolandov mig, »zagotovim vas, da bo vaš oče v Črni jami popolnoma na varnem. To kar se je zgodilo z Bembo, je bilo za naše poglavarje dobra šola. Zdaj stojte pred jamo noč in dan ljudje na straži, in gotovo sami veste, da je ni težko braniti.«

»Moj oče pojde v Benetke,« je rekel Roland.

»V Benetke!...«

»Pripravi se. Poišči v Mestru kakršenkoli voz, da nas vse tri prepelje.«

»Pa najina konja?«

»Pustiš ju na prepregi. Potovali bomo tako, da pridemo v Benetke, ko se bo spustila noč.« Scalabrino je naglo odšel.

Uro nato se je vrnil z nekakim kolesljem.

Roland je izračunal, kdaj morajo oditi, da bodo pod noč v Benetkah. Ko je napočila ura, je odnesel svojega očeta na voz.

Starec se ni upiral. Samo vprašal je:

»Kam me peljete?«

Rolanda je izpreletela iskra nade.

»V Benetke, oče!« je odgovoril. »V Benetke, čujete? V Benetke, kjer ste nekoč vladali, kjer ste prebivali v doževi palači s svojo ženo Silvijo in sinom Rolandom.«

Toda starec je samo zmajal z glavo.

»Benetke!« je ponovil. »Čul sem, da je to lepo mesto...«

»Zaman! Vse zaman!« je zamrmral Roland.

Sedel je kraj svojega očeta s Scalabrinom in poglaval. Na obrežju je poiskal svojo gondolo in dve uri po solnčnem zatonu, to je v trdi temi, je bil v Benetkah.

Svojega očeta je spravil v hišo na Olivolskem otoku.

Kdo ve, ali ga ni do tega sklepa pripravil neki skriven up?

XLVI

Nova Aretinka

Pustili smo Bembo na nabrežju, v napetem pričakovanju biričev, ki jih je poslal nad Rolanda.

Ni mu bilo treba dolgo čakati; zakaj napačna četa se je še prekmalu vrnila v popolnem neredu.

»Spet trije mrtvi,« je poročal vodja čete. »S tistimi štirimi, ki jih je vrgel skozi okno, jih je že sedem. Še nekaj takih noči, Visokost, pa bo beneška policija zdecimirana.«

»Pa on! On!« je zarenčal Bembo.

»Tisti, ki smo ga imeli nalog zgrabiti? Odletel! Izginil! Izpremenil se je v dim, da, to je prava beseda!«

»To se pravi?«

»To se pravi, da sta se moža — zakaj bila sta dva — odločila za pot, ki si jo navadno izbere dim.«

»Torej sta pobegnili skozi dimnik?«

»Da, Visokost.«

Bembo je udušil kletvico, ki mu je hotela na jezik. Nato je zapovedal biričem, naj preiščejo ves okraj in postavijo straže v hišo.

Potem se je obrnil proti domu.

»Ta človek je demon, pravi demon,« je renčal sam pri sebi, ko je sredi šestorice biričev z velikimi koraki hitel proti svoji palači. »Pozor, prijatelji! Boj prihaja na odločilno točko!... Če jaz ne ubijem Rolanda Candiana, bo on mene ubil!«

Tako mrmrajoč se je ves preplašen ozrl na vse strani; očitno mu niti šest biričev ni bilo dovolj zanesljiva obramba.

Ko je bil Bembo doma, je skrbno zaprl vsa vrata, zapovedal lakejem, da ne smejo vso noč nikomur odpreti, tudi če bi kdo prišel v še tako važni zadevi, in se zaklenil v svoj kabinet.

Za čisto, za moša in za vložke
»Bembo« čisti na avtoke
LIUBLJANA CELJE MARIBOR

Tam ga je že čakala obilna mrzla večerja in steklenica starega burgundca. Kardinal je s tekom pospravil pečenega piščanca in jeguljevo pašteto, izpil na dušek dva velika kozarca vina, in se zavalil na naslanjač. Iztegnil je noge proti kaminu, kjer je veselo prasketal ogenj, si nalil še tretji kozarec burgundca, ga dvignil do višine svojih oči in se zagledal v zlahtno pijačo, ki se je rubinasto lesketala in migotala v siju plapolajočega ognja.

Nato je kozarec počasi nagnil in ga pobožno izpil.

Globok vzdih se mu je tedaj izvil iz prs. Začetek srečne prebave je vselej znak preobrata v duši. Človek bi res mislil, da prebiva duša v trebuhu. Po dobri večerji začuti strahopetec pogum, meščan odkrije v sebi zaklade bratoljubja in se sam nad seboj raznežuje, meneč, da se raznežuje nad drugimi; po dobri večerji postane šomašter duhovit, uradnik usmiljen, minister dobrodušen, duhovnik pa veren.

Bembo je začutil pogum.

Pomislil je, kaj bi se zgodilo, če bi zdajci zagledal Rolanda pred seboj, pa ni vzdrgetal od strahu.

Bembo je vstal in začel hoditi po kabinetu, žvižgaje najnovejšo plesno melodijo. Očitno je star burgundec imenitno sredstvo za pregnanje strahu.

Zdajci pa se je stresel. Onemogel se je zgrudil v naslanjač in zamrmral:

»Bianca!«

Da, Bianca!...

Čisto je bil pozabil nanjo. Strah pred Rolandom ga je bil vsega prevzel. Zdaj je Roland izginil in namestu njega je stopila podoba Sandriga. Pred njim je vstala druga stran njegovega življenjskega problema, in začel je razvijati načrt, ki ga je zasnoval že pred nekaj dnevi: kako bi spravil Bianco v svoje roke.

Kako si je zamišljal ta načrt, bomo kmalu videli.

Naposled je legel, pomirjen, malone razigran.

Drugi dan se je že ob desetih odpravil k Aretinu.

Tisto jutro je bil mojster Pietro Aretino zelo rano vstal in odšel v doževo palačo, da mu izplačajo tisoč srebrnikov, ki mu jih je kardinal obljubil.

Komaj je povedal svoje ime, ko mu je blagajnik na njegovo veliko začudenje prijazno naštel denar.

Aretino ga je ves vesel spravil in se vrnil domov.

»Bogme, ni lagal,« je godrnjal sam pri sebi, med tem ko je štel sedeč za mizo leskečoče srebrnike. »Ravno tisoč jih je, ne enega manj... pa tudi nobenega več, moram dodati, če hočem biti pravičen. Ta Bembo je ugleden mož. Bog ve, ali ima res ključ od blagajne? Če je tako, bo devet tisoč, ki jih še imam dobiti, kmalu v mojih skrinjah.«

Obrnil se je k Aretinkam, ki so se bile kakor roj metuljev zbrale okoli grmade belih kovancev:

»Poslušajte, ženske. Kadar me spet počasti njegova Vzvišenost kardinal Bembo s obiskom, pričakujem, da ga boste sprejele s prijaznim obrazom, kakor se spodobi za takega radodarnega in plemenitega gospoda. Po njegovi zaslugi sem se že na pol potolažil nad smrtjo svojega dičnega prijatelja Giovannija Medicejskega, naj

se Bog usmili njegove hrabre duše! In prepričan sem, da ne bo dolgo, ko pride še druga polovica moje tolažbe. Zatorej, kadar se v teh prostorih prikaže moj dragi kardinal, da ga sprejmete z nasmehom, da vzamete kitare v roke in se oblečete v najlepše, kar imate, da planete v kuhinjo, zakaj moj dični gost nič manj ko jaz ne zametava okusnega prigrizka. Mislim, da ste me razumele! Če še kdaj katero vidim, da se bo z gnusom obrnila proč, jo zadavim z njenimi lastnimi lasmi! Tako mi vseh hudičev, kakšen vzrok neki imate, da se obnašate kakor oskubljenе srake, kadar ga zagledate? Samo da slišite, da je prišel, pa se že raztepete na vse strani kakor jata piščancev, če se jastreb zažene nanje. Meni se zdi Bembo lep in zato hočem, da se bo tudi vam zdel. Glejte, da se mu boste dobrikale in da vas bo videl vesele, kadar bo počastil mojo hišo s svojim obiskom. — Kaj vas je ugriznilo, gosi neumne, da delate take obraze?«

Res so se jim spačili obrazi; že sama misel, da bodo poslej morale z veselim obrazom sprejemati Bembo, jih je navdala z grozo.

»Dragi gospodar,« je začela Margerita, »jaz bi laže kazala vesel obraz mlademu pujsu, ki ga peljejo na trg.«

»Kajpak, koza škrbasta,« je zagrmel Aretino, »saj vemo, da so ti kruleči prašiči bližji kakor usta, ki zlato govore.«

»Bembo ne govori zlato,« je pripomnila Kiara; »samo da slišim njegov glas, pa me začne zvijati v trebuhu.«

»Tako naj te zvija, da se ti bo drob narobe obrnil!«

»Grd je ko opica!« je rekla Paola.

»Molči in ne žali svoje podobe!«

»Strah me je pred njim,« je s sladkim glasom zagostolela Perina.

»Zrcala naj bo strah pred teboj, s tvojimi zelenimi mačjimi očmi!«

Ni treba povedati, da je vsak Aretinov odgovor sprejel krik groze in da se je nato vlila povodenj solz.

»Jojmene!« je zajavkal Aretino. »Peklenška muzika! O, vsi svetniki! O, rdeči peklenščki njegove satanske visokosti! Kdo me bo rešil teh neumnih gosi, ki hočejo vso mojo kri izpremeniti v žolč! Tiho, morilke, tiho, vam rečem, ali pa vas ves skupaj odpeljem v cerkev in vas prisilim da pojedete k Bembo na spoved!«

Groznja je imela uspeh. Nastala je splošna tišina.

Pietro Aretino je porabil priliko in nadaljeval.

»Počemu mi boste, nemarnice, če mi nočete pomagati, da si pošteno služim kruh zase in za vas, s tem, da spodobno sprejemam odlične prijatelje, ki mi pomagajo, da se preživim, kadar je suša v skrinji! Tako mi čednosti moje matere, časi so vsak dan slabši! Razžalil sem francoskega kralja, pa se mu ni zdelo vredno, da bi mi poslal kaj več kakor beraško verižico za piškavih dve sto zlatnikov. Obsul sem s slavonspevi Karla V. in še zmerom čakam na odgovor. Časi so hudi, vam rečem. In moja garderoba je v silno obupnem stanju. Pregledal sem jo davi, ko sem skočil iz postelje. Veste, kaj sem videl? Recite! Govorite, malopridnice, veste, kaj sem videl? Med mojimi šestimi jopiči je eden brez trakov, drugi je raztrgan, tretjemu manjkajo čipke; na zelenem saténastem sem odkril madež od olja, hermelin zimskega plašča so molji ogledali in nogavice niso več vredne tega imena. In kaj je s peresi na perjanki? In z volnenimi suknjiči, ki imajo take luknje, da bi pest lahko vteknil vanje! In z osmimi jopicami, ki so ogoljene, kakor bi plesale na njih. Ah, ubijalke, roparke! Kmalu ne bom imel več obleke, da bi se lahko pokazal v njej! Še sraje nimam; to naj bodo sraje? Cunjé so! Kaj neki počenjate ves božji dan? Tak povejte vendar, odgovorite, če se upate!... Že prav, čuvajte se me! Povem vam, da bom vrgel skozi okno prvega Mavra z biserjem in zlatino, ki ga boste poklicale! In prva Egipčanka, ki ji boste pomignile, naj vam proda svilnate rute, bo zletela po stopnicah, tako mi vseh...«

»Imenitno, Aretino!« se je zagrohotal neki glas. »Sijajno! Tako govori gospodar, ki zna modro obračati denarje!«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LIUBLJANA

Filmsko pismo

Nekoč so bili pustolovski filmi zelo v modi. Predvsem so se izkazali v njih izvrstni artisti, ki sicer kot igralci niso bili nič posebnega. Razen Harryja Piela je bil eden najbolj priljubljenih Luciano Albertini.

Nedavno pa smo zvedeli, da je Albertini oboleva na živcih. Prepeljati so ga morali v sanatorij za umobolne. Škoda, da se je karijera tega priljubljenega igralca končala na tako tragičen način.



ADELE SANDROCK

V Newyorku so mlade damice, ki najbrž nimajo drugih skrbi, ustanovile poseben klub, ki hoče napraviti konec poveljevanju filmskih zvezdnikov in zvezd. Posebno so se vrgle na Greto Garbo, ki je dobila med ženskami toliko posnemovalk. Koliko jih je bilo, ki so imele frizure a la Garbo, šminko a la Garbo, obleko a la Garbo! Vse so skušale postati tako zapeljive kakor lepa Švedka. Najbrž je med članicami tega kluba največ takih, ki se jim to ni posrečilo. Utegne biti pa tudi to, da je vse skupaj le reklama za Greto Garbo, ki na noben način ne more več dovolj ogreti občinstva, vzlic svojemu teatraličnemu begu v domovino. Ni čudno — ljudje imajo v današnjih resnih časih preveč skrbi z drugimi rečmi.



JULIUS FALKENSTEIN

Sloviti zasledovalec zločincev in varuh okradenih, Harry Piel, je postal sam žrtev tatov. Njegovo jahto, ki je zasidrana v potsdamskem pristanišču, so obiskali tatovi, vlomili v kajute in pokradli vse, kar je bilo kaj vredno. Harry Piel bi bil moral prav za prav pokazati, ali zna tudi v resnici zasledovati zločince, toda prepuštil je to neprijetno delo policiji.

Nedavno sta se v Hollywoodu vzela John Gilbert in Virginia Bruce, ena

najbolj nadarjenih mladih Metrovih igralk. Tako je Gilbert že četrto stopil v zakonski jarem, komaj nekaj mesecev po ločitvi z Ino Claire.

Njegova bivša žena je povedala nekemu časnikarju, da je bila v zakonu z Gilbertom zelo nesrečna. Bila je razočarana in razen tega je izgubila ves sto tisoč dolarjev, ker jo je mož prisilil, da ni več podpisovala prav ugodnih pogodb za filmanje. Tudi ločitveni proces baje ni bil poceni.

Willy Forst ima smolo. Ni še dolgo, kar se je s svojim avtom zaletel v motorno kolo. Pri tem sta se motociklista ubila, on in njegova spremljevalka pa sta bila ranjena. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem zaradi dvojnega uboja iz malomarnosti. Tožijo ga, da je prehitro vozil in da se je zato pripetila nesreča. Zdaj leži še v bolnišnici. Razprava bo še oktobra. Willy Forst je sporočil listom, da je vozil z normalno hitrostjo.

Pred kratkim se je primerilo nekaj podobnega igralki in plesalki Marianni Winkelstern, ki smo jo videli s Tauberjem v »Veliki atrakciji«. Zavozila je v nekega pasanta, ki je na posledicah poškodb umrl. Obsojena je bila na tri mesece ječe, toda le pogojno.

Letos mislijo Čehi svoje nove ateljeje tako zelo izpopolniti, da bodo lahko prihodnje leto izdelali že 60 do 80 filmov.

Priljubljeni režiser Mac Frič, novo upanje domačega filma in dolgoletni sodelavec Karla Lamača, je pravkar zrežiral film »Idealni učitelj« in pripravlja dramo »Sestra Angelika«.

Režiser Josip Madeotti, ki je prej zastopal italijanske filmske družbe, je ustanovil novo podjetje, ki bo vršilo menjavo čeških in italijanskih filmov. Prvi film, ki ga je sam napravil, se imenuje »Pot v raj«. Med prejšnjimi filmi je v Italiji najbolj uspel »Erotikon« z Ito Rino.



MARIA BARD

Gustav Machatý dela film »Ekstaza«. Glavno vlogo bo igrala Hedy Kiesler, njen partner pa bo naš stari znanec Zvonimir Rogoz.

Karl Lamač sam je pravkar dovršil v Münchnu film »Kiki« z Anny Ondro in se ukvarja zdaj z mislijo, da bi nekdanjo nemo »Saxophon-Susy« predelal v govoreč film.

Berlinski režiser Richard Oswald dela na Slovaškem opereto »Grofica Marica«, kjer bosta igrala glavni vlogi Dorothea Wieck in Szöke Szakall.

Mata Hari

Največji film Grete Garbo v letošnji sezoni bo brez dvoma »Mata Hari«, saj bo že z svojo vsebino zbudil pozornost občinstva kakor še nobeden drugi. Tudi umetniška zasedba je res prvovrstna. Razen Grete Garbo igrajo še Ramon Novarro, Lionel Barrymore, Lewis Stone, Henry Gordon in Karen Morley. Vsebina je v kratkem tale:

Mata Hari, eksotična plesalka, je bog Pariza. Dubois, šef tajne policije, pa sumi, da je razen tega še vohunka, vendar nima nobenih dokazov. Ker vidi lepo ženo pogosto pri generalu Šubinu, ruskem vojnem atašeju, poskuša zvedeti kaj od njega. Med tem pa se je Mata Hari spoznala z ruskim letalskim poročnikom Rozanovom in se vanj zaljubila. Sicer ga le izrablja brez njegove vednosti za svoje namene, vendar ustrelji Šubina, ki je postal na mladega častnika lju-

bosumen. Naposled prizna pred vojnim sodiščem, da je vohunka, samo zato, da ne bi Rozanova razkrinkali. Mato Hari obsodijo na smrt in jo usmrte, vendar se ji posreči, da prikrije bolnemu ljubimcu svojo usodo.

Filmske novosti

Družba Aafa napoveduje film »Iz dnevnika lepe ženske«, kjer bosta igrala glavni vlogi Lil Dagover in Hans Rehmann.

Režiser E. W. Emo dela film »Suzana v kopeli« z Magdo Schneider in Hermannom Thimigom v glavnih vlogah.

Prihodnji film Gustava Fröhlichja bo spet režiral Geza von Bolvary. Imenoval se bo »Človek s srcem«.

Liane Haid je bila angažirana za glavno vlogo v govoreči verziji filma »Gospa si ne želi otrok«.

V filmski opereti »Orlov« bosta igrala glavni vlogi Liane Haid in Svetislav Petrovič.

Heinrich George, danes najpriljubljenejši nemški karakterni igralec, je bil angažiran za glavno vlogo v filmu »Tovorni vlak M. 17«. Njegova partnerica bo novinka Berta Drews.

Maria Paudler je dobila dve novi vloge. Igrala bo v filmu »Ludovik Ferdinand in poštarica« ter v kmečki komediji »Grešna vas«.

Dunajska filmska družba »Sascha« je za nekaj časa nehala delati lastne filme in samo še izposoja svoje ateljeje.

Na dunajski tehniški visoki šoli imajo posebno stolicco za kinematografijo.

Režiser Joe May je Dunajčan, pri filmu pa se je začel udeleževati v Berlinu. Zdaj dela za dunajsko filmsko družbo »Mondiale«.

Fritz Grünbaum, ki ga zadnje čase pogosto srečujemo v filmih, nastopa največ po kabareti. Zdaj se mudi na Dunaju.

Greta Garbo ni hotela izdati svojega naslova v Domovini. Zdaj prihajajo dan za dnem cele vreče pisem oboževalcev z naslovom: Greta Garbo, Švedsko.

HUMOR

Naša Mina

Na obisk je prišel mlad zakonski par. Mina ju odpelje v salon. Ko zapira vrata za njima, ravno še opazi, kako sta se objela in vroče poljubila.

Mina najavi gosta gospé: »V salonu sta dva gosta, ki se imata strašno rada. Počakajte še trenutek, milostljiva — zdaj sta ravno pri poljubljanju.«

Pomirljivo

Spet so gostje v hiši. Mina pomaga nositi na mizo. To pa ni tako lahko in Mina še dobro ne zna. Zato tudi zlije omako, namestu da bi jo postavila na mizo, neki gospé na dragoce — obleko.

Dama od groze ne najde besede. Toda Mina jo brž potolaži:

»Nič hudega, milostljiva,« ji šepne na uho, »omake imamo še dovolj!«

Anatomija

Mina se je hudo prehladila. V prsih jo zbada. Zdravnik jo preišče.

»Kje pa vas prav za prav boli?« jo vpraša.

Pa pokaže Mina na rebra:

»Tule, gospod doktor, med koteletile!«

Goba

Gospa je poslala Mino v mesto, da ji kupi gobo. Mina se vrne, a brez gobe.

»Kaj pa je z gobo?« jo vpraša gospa.

»Je nisem mogla dobiti!«

»Čudno, Mina, saj sem jih zadnjič videla pri štacunarju celo polico!«

»Vem, gospa,« plaho odvrne Mina, »samo vse so imele luknjice.«

Nesmrtni škot

Neki londonski veletrgovca je časih povabil svojega škotskega poslovnega prijatelja na obed. Škot je zmerom točno prišel, jedel z velikanskim tekom, a nikoli mu ni prišlo na um, da bi kuharico obdaril. Angleža je to jezilo in je sklenil, da jo bo Škotu ob priliki zaigral.

Ko je bil zadnjič Škot spet pri njem na kosilu in se je ravno hotel posloviti, je dejal Anglež:

»Res, skoraj bi bil pozabil. Te dni sem imel čudne sanje. Zdelo se mi

je, da sem vas spremil do vrat, pa ste mi za to dali pol šilinga napitnine.«

Škot je Angleža zamišljeno pogledal, potem pa je menil:

»Nekam dosti se mi to zdi. Nu, pa kar obdržite!«

Skromno

»Ali pa boste z dva tisoč na mesec tudi lahko preživljali mojo hčer, če vam jo dam za ženo?«

»Poskusil bom, gospod Magolič — če res ne morete več utrpeti.«

Tehten vzrok.

A: »Kaj pa počne tvoja nevesta?«

B: »Ne vem, razšla sva se.«

A: »Zakaj?«

B: »Ker je po cigaretah dišala.«

A: »Kaj mar ne preneseš, da ženska kadil?«

B: »To že — toda ona sploh ni kadila.«

Prisotnost duha.

Mož je zvedel, da ga žena vara. Ves besen pride domov in plane v ženinino spalnico.

»Nesramnica,« zavpije, »vse vem!«

»Ni mogoče,« odvrne mirno žena.

»Kdaj je bila bitka pri Filipih?«

59



Vrsta 9315-03

Udobni in lahki čevlji iz sašena. Prikladni za urad in vsakdanjo nošnjo. V snežkah morete jih nositi tudi ob slabem vremenu.

99



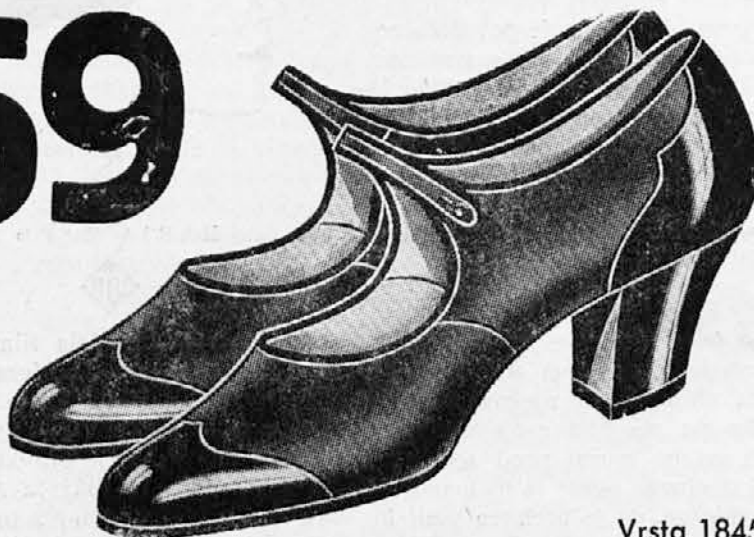
Vrsta 1845-03

Solidni in lahki čevlji iz najfinejšega laka s polvisoko peto. Zelo prikladen za nedeljo in praznik.

ČEVELJČKI, NA KATERE SMO PONOSNI

Oblika, material, kroj, udobnost in nizka cena so odlika te obutve.

69



Vrsta 1845-52

Elegantni in lahki čevlji iz najfinejšega baržuna, kombinirani z lakom. Nadoknadili Vam bodo čevlje iz jelenje kože in zadovoljili tudi najfinejši okus.

59



Vrsta 9875-03

Vedno elegantni in lahki čevlji iz baržuna. Ravnotaki iz sašena za isto ceno.

89



Vrsta 2945-11

Solidni čevlji iz rujavega ali črnega boka za dnevno uporabo. Prikladni k sportnemu kostimu. Isli iz laka za Din 99.—

Damske nogavice

za štrpae	Din 9.— par	svilene	Din 25.— par
fine flor	„ 19.— „	najfinejše iz Bemberg svile	„ 35.— „

Rata

Obiščite nas, oglejte si naše nove vzorce za jesen!

DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA
KAVA

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG 51. B.

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“



Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica

RUFF ČOKOLADA BONBONI

• Veselje vsake družine! •



Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najbolje in v največji izbiri pri

„Jugosport“
Ljubljana
Miklošičeva c. št. 34

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja



Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj. 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. Oetkerjeve

špecijalitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. Oetker, Maribor